

Музика в житті малюків

Консультація для батьків дітей раннього та молодшого дошкільного віку

У дитини одним із перших формується слуховий аналізатор, тож музика найраніше серед усіх видів мистецтв стає доступною для сприйняття дитини. Приємні, злагожені звуки потрібні для гармонійного фізичного та інтелектуального розвитку дитини і у лоні матері, і після народження. Вони сприятливо діють на настрій дитини, викликають у неї відчуття задоволення.

Благодатні звуки

Медики стверджують, що нестача у житті сучасних дітей благодатних звуків викликає хвороби. Дзюркіт струмка, шелест листя, щебетання птахів та багато інших звуків, серед яких людина жила впродовж тисячоліть, сьогодні змінилися на гул реактивних літаків, гуркотіння автомобілів та побутової техніки. Дитина частіше чує постріли, лайливі слова, зойки жаху з телевізору, ніж ніжний спів матері. Прикро, але батьки зазвичай не надають цьому значення, вони просто не знають, що **благодатні звуки природи та музики** мають величезний вплив на організм на фізіологічному рівні.

Доведено, що музика може заспокоювати чи збуджувати нервову систему, прискорювати чи уповільнювати роботу серця та дихання, нормалізувати артеріальний тиск, підвищувати рівень ендорфіну (речовини, яка виробляється в мозку і сприяє підвищенню життєвого тону людини, усуненню больового синдрому), регулювати температуру тіла, активізувати імунітет, стимулювати вироблення гормонів, що блокують стрес.

Вплив музики на психологічний стан людини

Музика має **потужний психологічний вплив** на людину. З огляду на це важливо звернути увагу, яку музику слухають батьки та їхні діти. Збуджуюча, гучна музика, що виражає агресивний настрій, позбавляє людину — і дорослого, і дитину — стану врівноваженості, спокою, а за певних умов, наприклад, на рок-концертах, спонукає до руйнівних дій. Особливо протипоказана така музика гіперактивним, розгальмованим дітям зі слабким контролем — вона **підсилює негативні** прояви у їхній поведінці.

Спокійна музика дарує відчуття радості, любові; здатна гармонізувати емоційний стан і дорослого, і маленького слухача. Таку музику можна **використовувати перед сном**, щоб допомогти дитині заспокоїтися і розслабитися. Коли дитина ляже у ліжку, батьки можуть увімкнути спокійну, тиху, мелодійну, м'яку музику та попросити дитину заплющити очі, уявити себе в лісі, на березі моря, у саду або в будь-якому іншому місці, яке викликає позитивні емоції. Потрібно звернути увагу дитини на те, як розслабляється і відпочиває кожна частина її тіла.

Інтонація мовлення

Інтонація мовлення людини також надзвичайно потужно впливає на свідомість: і того, хто сприймає це мовлення, і того, хто, власне, говорить. Внутрішній стан, думки, ставлення до світу ми втілюємо в інтонації свого

мовлення. А те, що ми говоримо, і як це вимовляємо відповідно накладає відбиток на психологічний стан слухача, впливає на наші стосунки з ним. Наприклад, грубий, різкий голос дорослого може викликати у дитини сильний переляк і стан заціпеніння. Постійно роздратований, незадоволений голос породжує у слухача відчуття, що його не люблять і не цінують як особистість. Натомість навіть відмова, виголошена дитині спокійним, м'яким, немов співчуваючим голосом, допомагає дитині легше примиритися з незадоволеністю її бажання.

Домашні музичні заняття

Усі чинники, про які йшлося, певною мірою впливають на розвиток власне музичних здібностей дитини. Батькам слід знати, що музичні здібності у дитини можуть виявлятися дуже рано, проте якщо ви не помічаєте особливих їхніх проявів — однозначні висновки про їх відсутність теж не варто робити. Лише систематична турбота батьків про прилучення дитини до музики зможуть закласти в ній «ядро» музичності. Для цього батькам потрібно набратися терпіння. Раджу приділяти музичному розвитку дитини хоча б 3-5 хвилин на день, і результат не забариться.

Нагадаю про те, що найважливіше завдання для дорослих — навчити дитину уважно слухати музику. Окрім того, потрібно дбати й про розвиток у дитини співочих навичок, уміння ритмічно рухатися під музику.

Більшість батьків не мають музичної освіти, та це й не обов'язково. Достатньо вміти чисто співати, правильно інтонувати мелодії, виразно виконувати танцювальні рухи. Вдома можна повторювати репертуар, з яким дитину ознайомлюють у дитячому садку. Крім того, на домашніх музичних заняттях є можливість ознайомлювати дітей з новими музичними творами, які знають батьки. Але потрібно зважити на те, що ці твори мають бути зрозумілими дітям.

Дитина дуже емоційно реагує на голос і рухи своїх батьків, із задоволенням наслідує їх. Збагатити уяву дитини про звукову палітру музики допоможуть також різноманітні музичні інструменти (наприклад, бубон, барабан, трикутник). З часом батьки зможуть укомплектувати оригінальний домашній оркестр із простих музичних інструментів; влаштувати імпровізований виступ такого оркестру перед гостями та родичами, або навіть залучити і їх до спільного музикування. Така творчість принесе неабияке задоволення насамперед дитині.

Усі батьки хочуть углядіти у своїй дитині хоча б маленький паросток майбутньої талановитої особистості. Крім того, усі хочуть бачити свою дитину доброю, чуйною, такою, що розуміє і цінує красу навколишнього світу. Ці чудові людські риси можна виховати за допомогою мистецтва. Тож раджу батькам не втрачати дорогоцінного часу і почати сіяти зернини творчості у своїх дітях уже з раннього віку. З музикою робити це — суцільне задоволення!

